

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . . 3 ft.
 Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitótér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A tagosításról.

III.

— Birtokrendezési eljárások. —

z újabb cikksorozatunk elején ki-
 kötött előfeltételnek az eddig elő-
 adottakban megfelelően, a követ-
 kező fejtegetések a birtokrende-
 zések keresztülvitele körül követhető
 helyes eljárások ismertetését fogják
 tárgyalni. Mivel pedig a tollunkat vezető vezér-
 eszme azon módoknak nyújtásában összpontosul,
 melyeknek segítségével a birtokrendeztető közönség-
 nek legfontosabb érdekei megóvhatók és a divó
 szabálytalanságok teljesen elháríthatók: azért ezen
 szép cél érdekében nemcsak — az előrehaladott
 tudomány jelen magaslatának megfelelő — álta-
 lánosabb, de a leghelyesebbnek bizonyult és tud-
 tunkkal eddig csak egy helyen alkalmazott leg-
 újabb eljárást is ismeretessé fogjuk tenni.

A birtokrendezési munkálatok, a náluk ér-
 vényes törvények különbözőségéhez képest, vál-
 tozók. Ezek szerint állanak: tagosítások, arányo-
 sítások, közös területek elkülönítései és ezeknek
 egyénekenkénti felosztásai. Műszaki kivitelek
 azonban lényegesen csak a minőségükhöz kötött
 méltányos érdek-ki egyenlítés nehézségeinek kö-
 rültekintő elhárításából eredett munkaszaporodás-
 ban különböznek. A fenálló jogok természetéhez
 képest legtetemesebb munkanehézséggel járnak
 az arányosítások — melyeknél a felosztási kulcs
 alapját vagy a tényleges birtokok, vagy az ugy-
 nevezett váltás — Redemptio — forintok ké-
 pezik — mert itt azonos területi nagyságu bir-
 tokok ritkán fordulnak elő, azért nagy körülte-
 kintést, figyelmet és fáradságot igényelnek. Ki-
 sebb mérvű munkaterheket az urbáriális rend-
 szeren alapuló birtokelkülönítések, tagosítások és
 a közösben volt területeknek egyénekenkénti fel-
 osztásai okoznak. Amott a felosztási kulcs együt-
 hatója — coefficientense — helyesebben hányadosa,
 mely a felosztás alá került közös terület osztályo-
 zott — bec — holdjai összegének a részesülésre
 jogosult birtokholdak, illetőleg a váltás — Redem-
 ptio — forintok összegével való elosztásából
 számítatik ki, az egyes birtokok, illetve a váltás-
 forintok összegeinek különbözőségei miatt minden
 egyes illetmény kiszámításánál igénybe vétetik.
 E ténnyel ellentétben emitt a felosztási hányados
 — coefficientens — az urbáriális rendszernél érvé-
 nyes $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ és $\frac{4}{4}$ telek után járó illet-
 ményeknek kiszámításánál csak a közönséges ha-
 ladó számsor alapszámaival szoroztatik.

Megyénkben az arányosítási műveletek — da-
 cára annak, hogy az ellenséges hordák gyakori
 betöréseivel elpusztított népesség helyébe a rend-
 kívül kiváltságokkal megajándékozott s ma már
 teljesen meghonosodott telepek léptek — csak
 ritkán fordulnak elő. Általában az urbáriális rend-
 szer volt alkalmazásban, mire vonatkozólag az
 uradalmakkal szemben fenállott kölcsönös jogvi-
 szonyok jobbra már évtizedek előtt teljesen meg-
 szüntettek. Az illető uradalmak ellenében urak-
 kodott oktan feltekenykedések miatt az uradalmi
 birtokoknak elkülönítési perei alkalmával a volt
 jobbágyok sohasem kérték az uradalom költségén
 teljesítendő tagosítását birtokaiknak, vagy az
 egészében kiadott közös területeknek egyénekenkénti
 felosztását. Minthogy ezen okból ugyanezen mű-
 veletek a későbbi idők folyamán teljesítendő szük-
 séges feladatokká váltak — a megengedhetősé-
 güket illető törvényszakaszok idézése mellett —
 kiválóan az ezeknek kivitele körébe vágó teen-
 dőkkel kell annyival is inkább foglalkoznunk,
 mivel az itt felhozott elvek általános érvényűek.

A megengedhetőség feltételeit a tagosításra
 nézve Magyarországon az 1871. LIII. t. c. 45.
 §-ával megerősített 1836. évi X. t. c. 6. §-ának
 a), c) és d) pontjai állapítják meg. Ezek szerint
 a tagosítás elrendeléséhez a volt földesur, illetőleg
 a volt jobbágyok többségének kívánata szükségel-
 tetik. Mi legyen a többség alatt értendő, személyi
 vagy birtoktöbbség? Ez iránt az illető rendeletek
 világosan nem nyilatkoznak. Tekintve azonban a
 tagosításnak megbecsülhetetlen előnyeit; tekintve,
 hogy belterjes — intensív — gazdasági erőki-

fejtés csak tagosított birtokok mellett lehetséges;
 tekintve továbbá, hogy a szétszórt kis birtokok
 művelésénél az idő- és munkaerő-vesztegetés sok-
 kal jelentékenyebb; tekintve végre, hogy ott, hol
 a megengedhetőség kérdését korábbi törvények
 nem szabályozták, mindenkör a tagosítást kérők
 birtokainak mennyisége vétetik tekintetbe, miként
 pl. Erdélyben az 1871. évi LV. t. c. 18. §-a
 értelmében a birtokoknak egyharmada: a birói
 körökben nálunk is a birtoktöbbség elve érvé-
 nyesül.

A közlegelőnek egyénekenkénti feloszthatóságát
 az 1871. évi LIII. t. c. 42. §-a szabályozza. Itt
 azonban különbség tétetik a volt uradalmat illető
 teljes birtokelkülönítésnek megtörténte és meg nem
 történte között. Az utóbbi esetben az elkülönítési
 per folyama alatt minden egyes jobbágy vagy
 zsellér követelheti legelőilletményének — a körülmé-
 nyek megengedhetőségéhez képest valamelyik
 birtokához tagosítva leendő — kiadását. Az első
 esetben ugyanazon törvényszakasz azt rendeli,
 hogy a közlegelőre törvényesen jogosult tulajdon-
 jogok — tehát nem személyek — összeségének
 legalább egynegyede kérje a közlegelőnek egyé-
 nekenkénti felosztását. Ugyanezen arányt mondja ki
 érvényesnek akkor is, ha az elkülönítéseknek meg-
 történte után a közösségben átvett legelőnek el-
 különítését a jobbágyoktól a zsellérek kérelmezik.
 Erre itt is a zsellértulajdonjogoknak egynegyede
 kívánatik meg.

Főágai a birtokrendezések műszaki teendői-
 nek lényegesen a következőkben oszlanak meg:
 a) a rendezés alá vett birtokok összerületének
 pontos felmérése; b) a lelkiismeretesen fogana-
 tosított földosztályozás különböző osztályainak fel-
 vétele; c) dőlési tervkészítés, különös tekintettel
 a szomszédos községekkel való legelőnyösebb köz-
 lekedés elengedhetetlen követelményeire; d) a
 felosztási kulcs megállapítása a becsoldaknak
 kiszámításai alapján; s végre e) az egyénekenkénti
 kiosztásnak kivitele a térképen és a természet-
 ben. Cikkünk folyamán ezen munkarészletek mind-
 egyikét behatóan méltatván, ugyanakkor a náluk
 követelt célirányos elveket is részletesen fogjuk
 kifejtetni.

Elrendeltetvén a birtokrendezés végrehajtása,
 a közönség bizalmi férfiakból álló felelős választ-
 mány alakítatik meg, melyből a rendezést ellen-
 zettek bizalmi férfiak teljes kizárása helytelen
 és méltánytalan eljárás. Helytelen, mert ezáltal
 az elégtelenség áldatlan tüze még inkább fel-
 szítottatik és méltánytalan is, mert ők az elégtel-
 lenek érdekeit képviselve, a többség esetleges
 túlkapásait ellensúlyozhatnák és ellenérveikkel az
 eszmék tisztázását is elősegítenék. A „de nobis,
 sine nobis“ elvének alkalmazása jóra ritkán ve-
 zethet.

A megalakított választmány választja a mű-
 ködő mérnököt, kivel a szerződést megkötve, őt
 a végrehajtást foganatosító illetékes bíróságnál
 bejelenti, melynek kiküldött végrehajtó bírja a
 mérnököt szokásos módon munkába vezeti és a
 munka megkezdésére utasítja. Ugyanezen alka-
 lomra a határok és a közlekedési utvonalaknak egyet-
 értő megállapíthatása végett az 1871. évi LIII.
 t. c. 44. §. a) és b) pontjai értelmében a szomszéd-
 os községek elöljárói és a közigazgatási hatóság-
 nak illetékes képviselőjét is meghívja.

Ki legyen a működő mérnök? Annak meg-
 választása a munkaadó közönségnek természetes
 alapokra fektetett bizalmától függ. E tekintetben
 utalunk Tóth Lőrinc kitünő jogtudósunk és ur-
 bariálistánkunk „Elméleti és gyakorlati útmutató
 urbéri ügyekben“ című és 1857-ben megjelent
 munkájára, melynek 171. lapján a mérnöktől kö-
 vetelt kellékeknek kimerítő magyarázata olvas-
 ható. A megkívánt kellékek a következőkben fog-
 lalhatók össze.

Legelső sorban oklevéllel kell birnia, mert
 ha nem is csallhatatlan, de igen valószínű az a
 feltevés, hogy az okleveles — képesítő okmá-
 nyával — a munkálatoknak tökéletesebb kivite-
 lére több biztosítékot nyújthat, mint a nem ok-
 leveles. De mellőzve azt, hogy minősíthetetlen
 méltatlanság a nem okleveleseknek nyújtani előnyt
 az államérvényes oklevéllel bírók mellett; a mun-

kaadó közönségre nézve is több biztosítékot nyújt
 a tudat, hogy az elkövetett szabálytalanságok
 vagy visszaélésekért feygelmi uton felelősségre
 vont okleveles, a súlyos bírságon kívül, okleve-
 lének elvesztésével is büntethetetik, ami nem az
 eset a nem okleveleséknél, mert azt, amivel va-
 laki nem bír, töle elvenni nem lehet. Minél fogva
 az utóbbiak a szakmaüzést ugyanazon alapon to-
 vább is folytathatják.

Nálunk a magánmérnöki gyakorlat törvénye-
 sen még szabályozva nincs és a mérnöki kama-
 rák szervezése is a vajudás korszakát éli, ezért
 történi, hogy a nem oklevelesek nemcsak nagy
 szabásu munkákat végeznek, de a csak okleve-
 leseket megillető hitelesítéseket is teljesítik. Sőt
 tudomásunk van egy — még csak a középiskolákat
 sem látogatott olyan egyénről is, ki a korábbi
 években egy mérnök mellett mint ügyes figurans
 alkalmaztatván, a gyakorlati ismereteket elsajá-
 tította és ez idő szerint *olcsósága miatt sikeresen*
versenyez — mint mérnöknek elismert egyén —
 az oklevelesekkel is. Ilyen anomáliák megszü-
 nítése még ma csak a munkaadó közönségnek
 akaratán fordul meg.

A működő mérnöktől megkívánt második
 kellék az alapos gyakorlati képzettség. Elégnek
 véljük erre nézve Tóth Lőrinc hivatkozott művé-
 nek 171. lapján közölt következő sorokat betű-
 szerint idézni: „Itt, ha valahol, legnagyobb mér-
 tékben szükséges a gyakorlat által szerzett al-
 pos szakértés s nem elegendő a bár legszebb,
 bár egy pesti lánchlíd vagy budai alagut építé-
 sére képes mérnöki tehetség is, *eggyenesen e téren*
szerzett előismeretek s ügyesség nélkül.“ A jellem-
 zetes sorokhoz részünkről még csak azt csatoljuk,
 hogy a működő mérnök legyen inkább pedans
 lelkiismeretességű, mintsem bármilyen tekintetben is
 fölületes vagy könnyelmű. Hasonlítható e köve-
 telmény azon közmondáshoz, hogy „aki nem be-
 csüli meg a krajeárokat, a forintot nem érdemli
 meg“. Kellő ellenőrzés nélkül egy véletlenül be-
 csüszött parányi hiba is az egész művet halomra
 döntheti, vagy értékét megsemmisítheti.

Tekintettel végre a birtokrendezések alkal-
 mával fölmerülő heves érdekharcokra — melyek-
 nél a működő mérnök csabos kísértéseknek té-
 tetik ki — harmadik követelményül még a pu-
 ritán becsületességet állíthatjuk fel.

A munka folyama alatt, az ennek keretébe
 tartozó munkálatoknak teljesítéséért mellékjöv-
 delmeket szerezni, feltétlenül tilos és véghetetlen
 szegyenletes. *Kivételt e tekintetben csakis olyan*
munkatöbbletek képezhetnek, melyek a szerződéses
munkamennyiség körén kívül esve, a közönség érde-
kében kívánatosának tartván, az eljáró kir. tör-
vényszeki bíró által végzésileg elrendeltetnek. A kö-
 zönség érdekeit és a mérnökök jóhírnevét sértő
 piszkos kereseteknek, a mennyiben léteznek, meg
 kell szűnniük!

Merész állításunk igazolásul ki fogjuk mu-
 tatni azt, hogy a helyesen vezetett birtokrende-
 zéseknél a működő mérnök tisztességes mellék-
 keresetekre szert nem tehet. Mert: ilyen esetek-
 ben a mérnök működését aprólékoságokig kiter-
 jedő birói rendeletek és utasítások szabályozzák
 — mit az 1874. évi április 15-iki 10864. számú
 ig. ü. min. rendelet is feltétlenül kimond — me-
 lyeknek keretéből ki nem léphet. Tulajdonjog-
 átruházásoktól is ugyanezen rendelettel el lévén
 tiltva, a biróilag meghitelesített névjegyzéken sem
 változtathat. A kiosztási sorrendet megbontó, ön-
 kényes birtokelhelyezések pedig meg éppen tör-
 vényellenes cselekmények. Térkép és birtok-
 könyv a munkaadó közönség részére szerződési-
 leg lévén biztosítva, azért e réven sem juthat
 mellékjövdelem. Egyedüli mellékjövdelem-for-
 rásul tehát csak a magán felek részére készített
 térképmásolatok kiadása kínálkozhatik, de mivel
 ezek abszolút értékkel csak az összes munkála-
 toknak mngHITELESÍTÉSE után birhatnak, kiadásuktól
 a működő mérnök — a hitelesítést megelőzőleg —
 annyival is inkább tartózkodik, hogy magát az
 azok értékét netán felülmúló díjazás miatt bekö-
 vetkezhető megvesztegetés gyanujától mentesítse!

Papp László.

Hirek.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Goron János adóhivatali számfőnököt, volt zombori adóosztályvezetőt, ki Zomborból nosult, az aradi pénzügyigazgatóságához III. oszt. számtisztjévé nevezte ki.

A honvédség köréből. F. évi február 1-ével áthelyeztetek a következő szabadságot állományú honvéd segédlelkészek: Valihora Agoston a 6. feldandártól az 1-ső, Zoni Fabián a 6. feldandártól az 5-ik, Fekete János a 6. feldandártól az 5-ik, Vitt Ignác a 6-ik feldandártól az 5-ik feldandártólhoz.

Áthelyezés. Balint György szenttamási káplán Dantovára helyeztetett át hasonló minőségben.

A pápa ajándékai. A vatikáni kiállítás tárgyaiból megénknek is juttatott a pápa, Osztentse a tiszakalmantól és verébasi szegény templomoknak különböző egyházi ruhákat kapta.

Sport. Igen sikerült körvadászatot rendeztek Varga Károly földbirtokos volt orsz. képviselő, továbbá Pertich József, a szabadtéri határban lévő nagy vadászterületeken. A vadászaton igen előkelő úri vadászcsapat vett részt. Az eredmény várakozáson felül esett ki; aggatakra került 150 nyúl s 20 róka. A vadászatot pompás haleből fejezte be, melyet szegedi halászok hoztak a pompásabbnál pompásabb halakból. Az ebédet fűszerezte Piros húsvesz szabadtéri zenekara s a szellemes felköszöntők. A társaság késő éjjelig volt együtt. Az ebéd az igen szép „Rivo” nevezetű erdőben a vadászlakban folyt le. A jelen voltak közül kiemeljük: id. Vojnich Sándor, Oszkár, Máté, Imre nagybirtokosokat, Latinovits Géza, a jeles vadász, Regényi Lajos, Rohoney Lenci, Magyar Imre ifj., Lovag Lang Szepl, Farkas Gusztáv, Gabry László stb.

A szerb egyházi kongresszus. Április hó második felére fog összehívni. Irányadó körökben a kongresszus királyi biztosának báró Nikolics Fedor országgyűlési képviselőt s a boszniai kormány volt adóosztályt szemelték ki, a mely választás minden tekintetben igen szerencsésnek mondható.

Szünő influenza. Csantavérről írják, hogy az influenza — mely ott a lakosságban leginkább a szebbik felet győztörte — apadóban van.

Meghívó. A bács-bodrogi vármegyei gazdasági egyesület f. hó 23-án délelőtt 10 órakor a vármegyeház kistermében közgyűlést tart, melyre a gazd. egyesület tagjait tisztelettel meghívjuk. Kelt Zomborban, 1890. február hó 3-án. Schmassz Endre, elnök. Rombay Dező, titkár. — Tárgyak: Titkári jelentés az egyesület múlt évi működéséről és állapotáról. — Pénztári jelentés. — Munkatervet 1890-re. — Költségvetés 1890-re

Halálozás. Konyovits Bosko, Konyovits Sándor breztovacai tanító fia, a zombori állami főgimnázium volt nevelője, a gráci kereskedelmi akadémia első éves hallgatója, a napokban 18 éves korában elhunyt. Temetése Breztovacban ment végbe közrészvét mellett.

Iparosjegdek utasszállója. A zombori ált. ipartestület által létesítendő iparos utasszálló költségeihez járultak: Folytatás) Sebő Mihály 30 kr., Heller Albert 10 kr., Reberits Jakab 10 kr., Ackermann György 20 kr., Brenner József 10 kr., Lauer Ádám 10 kr., Gyurits Sándor 20 kr., Szalay Ferenc 20 kr., Krevénka Mátyás 30 kr., Molitor A. I. frt, Weisz Henrik I. frt, Kissner Ferenc 10 kr., Fischer Lajos 20 kr., Goldfahn Sándor festő 50 kr., Makk János 20 kr., Magyar Mihály 20 kr., Puresics Miksa 10 kr., Fischer Gyula 30 kr., Borszanski István 20 kr., Wallner Ferenc 30 kr., Meicher Ferenc 40 kr., Mayer Károly 20 kr., Muzsik János 10 kr., Grasz Teréz 20 kr., Remlinger Mátyás 20 kr., Stebler Antal 10 kr., Schur István 20 kr., Tatits Tamás 10 kr., Hajnal Béla 10 kr., Haasz Gyula 10 kr., Ádám Gyula 30 kr., Milankovits Péter 20 kr., Tomasits Antal 50 kr., Veszelyosky Ferenc 20 kr., Schöffler Ignác 40 kr., Nagy Mihály 30 kr., Dzsinitz Brankó 20 kr., Hennem József 50 kr., Jovandits Péter 20 kr., Vidákovits József 20 kr., Gyurits István 10 kr., Magyar Antal 40 kr., Pokorny Vencel 30 kr., Magyar Márton 50 kr., Buják Pál 20 kr., Adamovits Mihály 20 kr., Stebler József 20 kr., ifj. Stebler Rezső 30 kr., Stebler József 20 kr., ifj. Stebler András 50 kr., Scherer Ferenc egy vasgyárt. Jagerovits Szvetozár I. frt, Gruits Dániel I. frt, Julusz Péter 50 kr., Falcione Lorinc 5 frt, Rohcim Károly 9 drb deszkát, Puskás Agoston 5 frt, Odrý János 2 frt, Kozák Erzsébet 10 frt.

A pestmegyei bála — mely tudvalegőleg február 11-én lesz — javában folynak az előkészületek. A meghívók, igen izélesen ivory creme színű papíron. Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye rózsaszínben nyomott címerével vannak ellátva, nem legnagyobb részben széküldetnek. Akik azonban nem kapták volna meg s erre igényt tarthatnak: sziveskedjenek a bálbizottsághoz (Budapest, vármegyeház) fordulni. A női táncrendek igen becses emléktárgyak lesznek: az egyes táncokhoz kiváló művészeink: Roskovics, Margitay, Innocent és Száries urak adják a rajzokat. Leleményes összeállításuk általános meglepetést fog kelteni.

A suba a világhalomban. Csak a zimonyi pályán vagyunk. Csantavérről Szabadkára utazandó Susolyka János uram ó kigyehne. Elgondolva, hogy fuvaros letére eleget uraskodik (?) más ember fia az ó kocsiján, leszen egyszer már ó is ur a más kocsiján. Azert a csekély árkielégésért megpróbálja, hogy csak az utazás abban a sifonértesésű uri kocsiján, a hol állitotag vesszőkösor helyett kanapén ülnek. Megvált egy szomszédos forgalmu zónajegyvet és nyakába vetvén sabbját, beülhetők egy másodosztályú kocsij szűk folyosójára. Eddig csak jól ment minden, de a mint betekint a szakaszokba, nem tetszik neki a társaság, nem akar vagy nem mer belépni és vesztég marad a folyosón. Addig is rápöfent tehát, de a mint a gőzfűtésű kocsij melegedni kezd, csak ugy kérdzkedik le Susolyka János uramról a suba. Levetni a folyosó padlójára nem akarja, még keresztül bukik valaki rajta. Nagy öröme érztevet a folyosó végén egy olyan fogástélet. Nagy öröme jut, hogy odahaza is ilyenfélre akasszák az urak a Dani bácsinál a gyerekköt. Fogja magát tehát és ülégtől arecal helyezi el a véstéjelző fékre a terhessé vált subát. De ime, mi történik! Erős surlódás, egy heves zökkenés és a vonat hirtelen megáll. Az utasok rémulve ugranak ki a kocsikból, a kalauz pedig fűrkészve vágtat azokon keresztül, míg végre bálulva áll meg a ribilliót okozó suba előtt. Ki írhatja le Susolyka János uram rémületét, midőn hivatalosan tudomására adják, hogy a vonat megállását az ó szerencsétlen subája okozta

és hogy ennel fogva a subának gazdája 10 frt pénzbírság, esetleg 2—3 heti fogságban fog elmarasztaltatni. Még alig volt ideje szegénynek ijedségéből fölécsúdni, a midőn a vonat pár perenyi fenakadás után a szomszéd állomásra herobogott. Itt aztán körülfigyelték ó kigyelmelet ketten, advariasan lesegítették a sifonértesésű kocsijból, a hol, mint tapasztalhatta, nem mindig ül az ember vesszőkösor helyett kanapén és átadták az állomás főnökének „további hivatalos eljárás végett”. . . Susolyka János uram — így írja esantavéri levelezőnk — dacára annak, hogy három heti egyedüliségben törte rajta a fejt — még ma sem tudja megérteni, hogy ugyan bizony miért röknyődött meg annyira a gőzös az ó subájától.

A dunai hajózás megnyitja. A duna-gőzhajózási társaság közhírré teszi, hogy az áruforgalom február hó 1-én a következő állomásoknál nyitattak meg: Bécs, Pozsony, Győr, Komárom, Esztergom, Vác, Budapest (és Budapest-teherpályaudvar), Budafok, Paks, Baja, Mohács, Bezdán, Eszék, Ujvidek, Vukovár, Tittel, Zimony, Bazás és Orsova.

Marnakereskedők figyelmébe. A földmivélségi m. kir. miniszter a következő körrendeletet intézte a törvényhatóságokhoz: Az alsó-ausztriai es. kir. helytartóság a f. évi január hó 18-án 2205. szám alatt kiadott hirdetmény értelmében a kerözök beviteli forgalmára nézve fennálló korlátozásokat megszüntette és a kerözök állapotának Magyarországból Alsó Ausztria területére való beviteléről a következőket rendelte el: 1. Magyarországra oly vármegyéből, melyekben a száj- és körömfájás uralgó, a járvány teljes megszüntég a haszonmarhák és juhok csak a helytartóságnak esetrelétre adott engedélyével vihetők be Alsó-Ausztriába. 2. A vágó marhák és juhok Magyarországból közvetlenül csak vasuton vihetők be. Alsó-Ausztriába és pedig Bécsben a szt.-marxi vágópiacra, vagy egy más meghatározott alsó ausztriai helyre, kizárólag levágás céljából és az esetben az állatokat eladni vagy más helyre elhajtani tilos. A sertések bevitelére nézve az eddigi korlátozások továbbra is érvényben tartatnak. A vágómarhák Magyarországból Bécsbe való beviteléről még a következők rendelkeztek el: Ha a Magyarországból való vágómarhák Szt.-Marxon a kirakásnál egészségesegeknek találtnak, azok a központi vásárra hajthatók. Ha pedig csak egy állat is betegnek találtott, akkor az egész szállomány a vesztégő piacra irányítandó és az állatok a szt.-marxi vágóhídon levágandók. A Bécs városának a gumpersdorfi vágóhídra utalt mészárosai által Magyarországból közvetlenül saját levágásra behozott szarvasmarhák, ha azok a déli vasuton szállitotnak és a kirakásnál egészségesegeknek találtnak, a matzleinsdorfi állomáson is kirakhatók és innen közvetlenül a gumpersdorfi vágóhídra hajthatók. Beteg állatszállitványok Szt.-Marxa irányítandók. Erről a közönséget tudomásvétel és közhírrétél végett értesitem. Budapest, 1890. január hó 22-én. A miniszter helyett: Fejér, s. k.

Halálozás. Karavukováról írják: Közéletünk egy kimagasló alakját veszítettük el a múlt hó 31. napján. Ugyanis nevezett napon kedves doktorunkat, Nyáry Sándort, kísértük örök nyugalomra. Rövid szenvedés után mult ki e földi életből, hátra hagyva egy kesergő anyát s irányában hó szeretettel viseltető két gyermeket. Elhunyt előtt rövid pár nappal (23-án) még vidor kedéllyel ünnepelet kedves és bájos leányának kézfogóját. 29-én már ravatalra fektették. Temetése impozáns részvéttel ment végbe. Hogy mily köztisztélet- és szeretetben állott a boldogult a közég lakói előtt, arról a sok könynyes szem, mely a sírbátételnél a jelen voltak benső érzelmét kifejezte, legjobban tesz tanuságot. A mindenek Atyja gyámolitsa hátramaradt családját. Az örök béke augyala örökdiék hamvai felett! —.

Körvadászlat. Folyó hó 27-én igen sikerült körvadászlatot rendezett bajsai Vojnich Sándor id. nagybirtokos, a szabadtéri határban bérelt 30,000 holdnyi vadászterületén, melyen a vidéki s a szabadtéri előkelő világ teljes számmal vett részt. A körvadászlat eredménye igen fényes volt, elesett 175 nyúl s 30 róka. A vadászlatot fényes lakona fejezte be a kényelmes vadászházban, az ugynevezett „Zöldölő” erdőben. A lakomán a felköszöntök szellemes sorozata fejezte be a mulatságot. A jelen voltak közül kiemeljük, ifj. Vojnich Sándor, Vojnich Oszkár, Máté, Bezerédj Pista, Latinovits Géza, a bácsmegyei agarász-egylet elnöke, Farkas Zsigmond, Kulnesich Andor főjegyző, Gabry László, Antunovits József orsz. képv., Vojnits Imre, br. Hüller Pista, Vermes Béla, Rohoney Lorinc, Magyar Imre, dr. Radnics Elek, Lovag Lang Szepl, Pukovics József orsz. képviselő urakat stb.

Ésküvő. Hajnald Péter kernyajai iparos, január hó 27-én vette olárhoz Metz József kernyajai derék iparos kedves leányát, Gertrud kisasszonyt.

Perczel faja. Szt.-Tamásról írják: Szabadságharcunk diéső tábornoka Perczel Mór Szt.-Tamásnak 1849. ápril 3-án történt bevétele és a római sáncoknak a szerb lázadóktól megtisztítása után Ujvideknek vette útját, s a városan kívül, a puskapároson belül, a temerini országútban telepítette le táborát. A nevezett puskapárosról Ujvidekig terjedő országúton a kitünő termékeny talajban óriási nagyságu, impozáns nyárfaék díszlettek, ezeknek a táborról a város felül eső részét Perczel tábornok hadászati szempontból kivágatta. Csak egy óriás nagyságu lihetetleg a legnagyobb és legszebbet közel egy öl átméretűt hagyva életben, mely alá tábori sátorát építette fel, nevének kezdőbetűit és az év számot, — 1849. — bevésette. Ezen fekete nyárfa a téglavetők irányában állott borzasztó nagy ágával iszonyu terjedelmet foglalt el, a tikkasztó melegben magához vonzotta az elfáradt utasokat, pompás árnyékkal örvendeztetvén meg őket. Nehány évvel ezelőtt azonban száradni kezdett, mintha a régi diésőseget gyászolná, és az ujvideki elüljáróság által kivagottat. Mi, kik ezen óriási fát, mintegy a régi diéső idének élő emléket ismertük fájdalommal láttuk annak egy pár éven át hervadásnak indult állapotját. Valahányszor Ujvidekre vitt utunk, mindannyiszor megemlékeztünk szabadságharcunkról és az egykor alatta folyt pengő életéről. L—1.

Jeles „földiek”. Hajós (Hingl) Agoston eservenkaí szilletesű kereskedőseged, a budapesti spodium- és esontiszt-gyárban volt ügynöki minőségben alkalmazva. Az egyhangu foglalkozás azonban nem elégitette ki a tetszomjas uri ember magasra törő lelkét, hanem merészebbre vágyott. Egyes felelők, anélkül, hogy erre föl lett volna jogosítva, 85 frt 50 kr követelést behajtott s magánál feledve még más 77 frtot, mellyel szórakoz-

zásból nem számolt be, bucsu nélkül távozott a fővárosból. A boszuló igazság karja utólevén őt, harmadfél-évi fegyházat róttak rá, melyet a kir. tábla is helybenhagyott. Az ambiciozus fiatal ember ekkor másodsor ugrott meg s első dolga volt Szabadkán, a hol édesanyjának csekély forgalmu tejes boltja volt, egy nagyobb szabásu s a kor színvonalán álló „Központi tejesarnok”-nak vetni meg alapját, melynek fölszerelését kasirozott tejeskösögök képezték. Saját magát egyhangulag vezérigazgatónak megválasztva, oldala mellé vette Róthmüller József bonyhádi szilletesű, rokonszenves areu kereskedőt, a kit, mert a német nyelvben nagy jártassággal bírt, vezértitkárnak tett meg. A két vezérferfiu egész nap bujta a címnevét s a kiböngészett áldozatokat, a budapesti és külföldi nagykereskedőket és gyárosokat szedték tollhegyre, készpénz fizetés ígretével azoktól árukat csalva ki; mikor pedig a megrendelt holmi már az ezer forintot meghaladta, egyszerűen bezárták a boltot és Szegedre tettek át főhadiszállásukat. Itt azután szerepet cseréltek, a megrendeléseket eddig Hingl teljesítette s ő volt az igazgató, Szegeden azonban lemondott eddig viselt méltóságáról kompanistája javára, — itt Hajós név alatt a vezértitkárságot vállalta el és esalták fölök telhetőleg a világot. Az árukra nézve nem voltak válogatóságok, patkóseget és gépalkatrészeket, kulmást, értékes fegyvereket, látesőveket és kausuk köpenyvet, pótkövet és löpökroót, hólyagpapirt és zseborákat egyaránt rendeltek meg s potom áron adogattak el, míg végre rajta vesztettek. Huzella Elek váci-utcai diszjúmkereskedőtől fegyvereket hoztattak, hogy azokból majd a nekik tetsző ki fogják választani s a pénzt azonnal küldik. Az egyesületi peesét és a vezérigazgató aláírása bizalmat gerjesztett a kereskedőben, elküldött két értékes vadászfegyvert, melyből a vállalkozó szellemű férfiak a nekik tetszőt kiválasztották s a másikat visszaküldve nyomban újakat rendeltek meg, anélkül, hogy az ott fogottak árát kiegyenlítették volna. Huzella, Szegeden csak egy ottani jönevű órast ismert, ahhoz fordult tehát, hogy a hangzatos „Központi tejesarnok” iránt kellőképen tájékozva legyen. Az óras azt írta vissza, hogy a fegyvert 45 frton ő vette meg s nagyon meg van vele elégedve, de a központi tejesarnokról nincs tudomása. Ezután a „tejesarnok”-ra sötét napok következtek, az eddig feleje mosolygó Fortuna istenasszony elfordult tőle, a vezérferfiak pedig a budareszi „Fortuna” sötét, de jól örözött odubián elmélkednek a világ mulandóságáról. Ez ügyben, melyre 44 fél volt beidézve, a napokban tartottak meg a budapesti büntető törvényszék előtt Brinkmann bíró elnökele alatt a végtárgyalást. A vádlottak, a kire 19 nagyobb rendű család nehezített, úgy hogy a károszeg megközelíti a 4000 frtot, teljes beismerésben voltak. A törvényszék Hets Ödön és dr. Nagy Sándor ügyvédek védőbeszéde után Hajós-Hingl Agostont csalás és sikkasztás büntette miatt (379—80. §.) 3 évi börtönrre, s 330 frt pénzbüntetésre; Róthmüller Józsefet pedig 2 évi börtönrre és 240 frt pénzbüntetésre, esetleg az ennek megfelelő elzárásra ítélte. Ugy vádlottak, mint a kir. ügyész felebbezték.

Farsangi dal- és táncestély. A zombori kaszinó-egyleti dalárda szokásos farsangi dal- és táncestélyét e hó 18-án az idén is megtartja. A műsor főszáma Huber Károly mulatságos farsangi bohózatja: „A vartyogi nagy dalmokverseny” lesz, melyet jelmezekben adnak elő. Egy másik érdekes szám Berthold „Maeska-kettős”-e lesz, melyet két nagy kandur fog elmuakolni. A program többi pontjait egy humoros kettős-dal, meg egy víg monolog fogják képezni.

Meghívó. A zombori általános ipartestület f. évi február hó 16-án, vasnap, d. e. 10 órakor a városláza nagytermében rendes közgyűlést tart, melyre az ipartestület kötelekébe tartozó iparosok, kik e város területén az 1884. évi XVII. t. e. 5. §-ban elősorolt és képesítéshez kötött mesterséget üznek, tekintet nélkül arra, vajjon a testülettel szemben fenálló fizetési kötelezettségüknek eleget tettek-e vagy sem, tisztelettel felkértenek, miszerint az iparos osztály érdekeinek előmozdítása céljából a fent említett napon mentőszámosabban megjelenni sziveskedjenek. A közgyűlés tárgyai: 1. Jegyző jelentése az előjáróságnak 1889. évi működéséről. 2. Alapszabályok némely szakaszainak módosítása. 3. Elöljárósági javaslat fog elmuakolni. A program többi pontjait egy humoros kettős-dal, meg egy víg monolog fogják képezni.

Miniszeri rendelet a szesz alkohol-tartalmának megállapításáról. Az alkohol-tartalomnak a szeszadó ellenőrzése szempontjából való megállapítása tárgyában a kereskedelmi miniszter a következő rendeletet boesátotta ki: A szeszadóról szóló 1888. XXIV. teikk végrehajtási iránt kiadott utasítás 16. §-a értelmében az alkohol-tartalomnak szeszadellenőrzés szempontjából való megállapítására a szesz erősségéhez képest kétféle szeszmérők használtaknak. Az egyiknek skalája 0-tól 70%-ig terjed és 0-5 fokokra van osztva, a másiké 65-től 100%-ig terjed és 0-2 fokokra van osztva. A szesz mérő hossza körülbelül 44 cm., a beosztás hossza körülbelül 20 cm. A szár átmérője 5 milliméternél kisebb nem lehet. A skála legfelsőbb vonása és a szár vége közötti távolság, valamint a skála legalsóbb vonása és a súrlésmérő testhez való forrasztási helye közötti távolság 10 mm.-nél kisebb nem lehet. A beforrasztott hőmérő skalája R. szerinti — 10°-tól + 30°-ig terjed és a 38—42 foknak megfelelő hosszúságú bir. A szesz fokozásánál legalább, 50 cm. hosszú és 70 mm. tágas üvegben használandó. Ha a folyadék felszine két skalavonás közé esnek, akkor a megfelelő két vonás közötti lézagunk fele az alsóbb vonásnak megfelelő

számhoz hozzáadandó. Egy ilyen félhézag a magasfokú szeszernél 0-1%, az alacsonyfoknál 0-25%. A hitelesítő levélben világosan kitéendő, hogy a szeszernél az 1888. évi XXIV. törvények végrehajtása iránt kiadott pénzügyminiszeri utasítás 16. §-ában foglalt határozatoknak megfelel. Minden hitelesített szeszernél a hitelesítési levélben kívül még egy átszámítási könyvecske is adandó, melynek ára 60 kr. E könyvecske L. II. és III. sz. táblázata a szeszben foglalt alkoholmennyiség kiszámítására szükségesek. A régebbi kiadású szeszszámítási táblázat, mint a jelen körülmények közt elégtelen, többé nem használható. A IV., V., VI. sz. táblázatok nem annyira hivatalos, mint inkább gyakorlati célra vannak hozzákészítve a szesz, illetőleg az alkohol sulya és annak köbtartalma közötti viszony felvilágosítására, mely kérdés a szeszüzletben a felek közt igen gyakran felmerül. A szeszernél hitelesítésére vonatkozó egyéb határozatok továbbra is érvényben maradnak.

O-Becséről írják: Magas műszaki vendégei voltak városunknak a napokban Münsberger Gyula miniszteri tanácsos, Röck Iván, Hoffmann Frigyes és Steingassner Kálmán főmérnökök személyében. Abban jártak, hogy a borjasi átvágásnak hasznavehetőségére, valamint a török-beesei és b.-földvár-ésurogri nagykanyarulatokra, mint hullámszási akadályokra, valamint a Ferencsatorna torkolatának állandó beiszapolására tekintettel oly szabályozási terv követendő, melynek folytán a Tiszának Becsétől Csuroghig terjedő része gyorsabb lefolyást nyerjen. Röck Iván két tervet készített, az első szerint O-Becse vesztene el a Tiszát, mert az a petrovszeli kanyarulatól egyenesen vág neki Török-Becsenek s az alatt fogadná magába a Ferencsatornát. A második terv szerint pedig Török-Becse maradna Tisza nélkül, mert az o-beesei alsó réten átvágással kapcsolhatná a csurogri ághoz. E bizottság feladata egyelőre a község meghallgatásában állott. Mondani sem kell, hogy mindegyik rendkívül túlozta veszélyeztetett igényeit, elfelejtve, hogy az ilyen túlzás az igazi önérdék megvédelmezésének legközközvetlenebb módja.

Illetlenség. A mi színházunkban mult esztendőben (de még más alkalommal is) a nézőtérben akadtak illetlen pisztagok, kik egyenemely földszinti páholyban ülő fiatal urat és újú hölgyet nem rösteltek többször is megháborítani hangos beszélgetési élvezetében. Az illető fiatalok persze disztíngvált önérdékkel szeretik folytatni kedvteléseiket; mert hát kinek mi köze ahhoz — kivált a nézőtérben ülő közönséges halandóknak — ha valaki a páholyban jobban szereti hallgatni és hallatni a maga hangját, mint a szereplő színeszeket; de a pisztagos újra meg újra felindult egész udvariatsággal, holott alkalmasint örvendeni illett volna azon, hogy találkoznak az aranyos ifjuság tagjai közt olyanok, kik a színházban nyílt előadás alatt is ép oly sauné érzik magukat, mint — otthon. (Beküldött.)

Csöd. Ujvideken Stimesz Alajos, kereskedő önként esődtől jelentett. Csodabiztos Dr. Devich László törvényszéki bíró, tömeggondnok Davidovác Milan.

A népköri iparos-dalárda szombaton sikerült dal- és táncestélyt rendezett. Az előadott darabok műsorában nem egy szépen előadott darabtal találkozunk. Eckert K. „hajósdal”-nak előadása minden részében díszeset érdemel. Szabatos fortéival és pianóval, nekikülönben a kar esengő tenorjának tiszta intonációjával figyelmet ébresztett. Elég sima és olvatag volt Gumbert „Reám tekint büvös szemed” előadása is. A magánrészt Bussa Tivadar enckelte tömör hanggal. Ugyazint Nador Gyula „Népdalai”, melyet Perisics Lázár enckelt és Kiss Pál zongorán kísérte, jól sikerült. A „Köny és mosoly” népdalok előadásában az első baszus pillanatnyi indiszpozícióját az ismétléskor teljesen leküzdötte, s megérdemelte a kapott tapsot. Megérdemli azonban mesterük Sörös ur is, aki igazán tapintatos, szakértelmű vezetői őket s különösen az előadandó darabok megválasztásában szép ízlésről tesz tanúbizonyságot. Kis Pál zongorajátéka (Raif Joachim Polka de la reine) dacára a darab meglehetősen technikai nehezűségnek, könnyű és tudatos volt nagy hatást aratott. Schuszer Adolf fuvolajátéka Csermák József zongorakísérete mellett (Moreau de salon tur le pardon ploermel G. Mayerbeer és Cariboldi) egészen áterzett és szabatos előadásával megérdemelte a kapott tapsokat. A hangverseny után táncra kelt a fiatalok. A hölgyek koszorujában ott látnak: Zimmermann Gyulánét, Wolf Antalnéét, Ugy Mihálynét, Stebler Jozsefnét, Hanzmann Ignácénét, Bagyik Jánosnét, Appelszlofer Ferencnét, Beller Bélanét, Dörnernét, Cziczmann Jánosnét, Császár Istvánnét, Csapó Józsefnét, öz. Wiemannét, Knipf Gáspárnét, Madarász Bélanét, Sörös Antalnéét, Wlach Ferencnét, Bagó Istvánét, Kreesmárnét, Haasz Gyulánét, Marics Ernónét, Bajaj Mihálynét, Nagynét, Müller Károlynét, Balázs Jánosnét, Weszelovszkyt. A kisasszonyok közül jelen voltak: Bagó Juliska, Cziczmann Teréz és Katica, Jerger Mariska (Apatin), Hanzmann Amália, Csapó Mariska, Stebler Lenke, Dörner nővérek, Nasics nővérek, Frank Ciza, Nagy Lidia és Róza, Balázs Katica, Sztánszky Katica, Varga Piroška, Kreesmár Mariska, Weszelovszky Mariska, Knipf Boriska, Sztamenits Lenke stb. A tánc világos viradig folyt szakadatlan jövedvényben.

Himen. Kaich Miklós, hodsági kir. járásbíró-sági iktató, f. hó 3-án d. u. 5 órakor esküdtött örök hűséget a kedves és bajos Odry Etelka kisasszonynak Nemes-Militsen.

Ujvidekről írják: Plachtinszky András, itteni 14 éves fiút, a szerémi hegveken egy vadkan nagyon összemarcangolta. Hasát felhasította, belei kilógtak, két oldalbordája megtörtött, combhúsa lehasadt. A holtra kintzott gyermek két heti gondos kezelés után, ma már lábadozik. Orvosa dr. Kasovics Armin.

Táncvigalom. A szabadkai általános ipartestület e hó 8-án farsangi táncvigalmat rendez.

Halandóság. Zomborban a lefolyt. január hónapban született 28 és meghalt 56 r. kath. hívő. Tehát kétszer annyi halt meg, mint a mennyi született.

Csöd. Moholyon Mita Zozuk kereskedő esődtől jelentett.

Beszéda. A „szabadkai jótékony szerb-nőegylet” által f. február 11-én tartandó beszéda műsora: 1. Prolog, tartja dr. Petrovics Dusan. 2. Moravo! énekli a helyb. szerb dalárda vegyes kara. 3. „E-moll concert” Mendelssohn. Hegedűn előadja: Poeschl Gyula, Gaal Ferenc zongora kísérete mellett. 4. „Gyulity” Zmaj Ivanovics J. Tollinger. Énekli Vasváryné szül. Sztanis Hermin urné, Selmezi Poeschl Gyula, Gaal F. és Seykora Ernő gordonka, zongora és harmonium kísérete

mellett. 5. „Grand Fantaise” Löffler R. Zongorán előadja Manojlovics Melanka urhölgy. 6. Zpjevi lidu csekeho Malat J. Gaal F. ur zongorakísérete mellett énekli a szerb dalárda 8 tagja, Seykora Ernő karnagy vezetésével. 7. a) „Tre giorni” Pergolese, b) „Träumerei” Schumann. Konyovics Danica urhölgy zongora kísérete mellett gondokán előadja Selmezi Poeschl Gyula. 8. a) Ožidani b) Tvojih oćej volsebnu sila Donaukov. Énekli Vasváryné sz. Sztanis Hermin urné, Gaal F. zongora kísérete mellett. 9. „Szerb Ábránd” Allaga G. Zongorán, harmoniumon, hegedűn és cellon előadják: Konyovics Danica urhölgy, Seykora Ernő, Manojlovics Adrian és Poeschl Gyula.

A táncitanítás szabad foglalkozás. Egy budapesti lakatos-segedet, a ki a táncitanításra adta magát, az iparhatóságok pénzbüntetésére ítélték, mert nem váltott iparigazolványt. A kereskedelmi miniszter azonban fölmentette őt a büntetés alól, kimondván azt, hogy a táncitanítás igazolványhoz nem kötött szabad foglalkozást képez.

Véres verekedés. Ujvideken Katona István és Fazekas István szenttamási fuvarosok valami esekélyesség fölött összevettek. A civakodásnak az lett a vége, hogy Katona úgy megbieszkazta Fazekast, hogy a belei kiestek. A sérültet azonnal kórházba szállították.

Pénzüntézetek. Az ujvideki takarékpénztár e hó 16-án tartja rendes évi közgyűlését. — A sóvéti takarékpénztár 36,413 frt alaptőkével 4,208 frt tiszta nyeményt ért el és részvényenként 10% (öt forint) osztalékot ad. Ezen intézet a kisebbek között egyike a legrealisabbaknak. Azonban jótékony célra itt sem jutott több 20 frtnál. A zárszámadás Budapesten a Deutsch-féle intézetben nyomatott, ami elég furcsa, mert ki tartsa munkával a környékbeli iparosokat, ha az általaluk és rajtuk erősödő kis pénzüntézetek is a fővárosba gravitálnak.

Táncfűzérke. A zombori jótékony magyar nőegylet folyó évi február hó 8-án a „Vadászkürt” termében jótékonyceclu táncfűzérket rendez. Kezdeleste 8 órakor. Beléptidj 1 frt. Jegyek előre válthatók Falcione Gusztáv, Sztrilich Zsigmond és Mayer-Thum urak kereskedéseikben, a táncfűzérke estéjén pedig a pénztárnál. Felülízetések a jótékony cél iránti tekintetből köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Esztergany Borbála, nőegyleti elnök.

Irodalom.

Zeneirodalom. Egy, ez ideig még nem létezett, de zenei viszonyaink között nélkülözhetetlen és lézagot pótló zenei folyóiratra vetünk előzetési fölívást. A folyóirat „Kis Művész” cím alatt jelenik meg havonként egyszer 8 dal-tartalommal, éneke és zongorára írva. Mint a folyóirat címe is mutatja, a gyermekvilágnak van az szavára, annál is inkább, mert a dalok oly módon lesznek zongorára írva, hogy kezdő zongorázóknak se okozzon nehezűséget azoknak eljátszása. Nagy sulyt fog a szerkesztő kiadó fektetni a dalok szövegeire is, legjelesebb gyermekversiroink költeményeit zenésítvén meg, hogy ez által is a gyermekek kedélyállapotának, szívének, lelkének nemestését tűzze ki feladatául. A „Kis Művész” nemcsak az ifjuságnak lesz kedvence szórakoztató zenelapja, de ama felnőtteknek is, a kik kevesebb technikával bírnak a zongorajátékban, hogysem a nehezűbb átiratokat könnyű szerrel el tudják játszani. Célja, az ifjusággal a magyar zenét megkedveltetni, felfogásukhoz mért könnyű dalok közlése által, s egyuttal előkészíteni a gyengéket arra, hogy lassan-lassan leküzdhesek ama nehezűseket, a melyekkel a magyar zene játszása össze van kötve. Csak ez utóbbi körülmény is elégséges arra, hogy a „Kis Művész” minden magyar zenekedvelő családban szives fogadtatásra találjon, mert hazánkban igen nagy azoknak száma, a kik nagyon szeretnék a magyar zenét művelni, de nem képesek játszani; s ez igen természetes, mert előkészítő magyar zenénk eddig nem volt. Miskép áll a dolog a klasszikus darabok játszásával; ezekhez ezer, meg ezer előkészítő eszközt nyújtanak a zongora-iskolák; a magyar zene játszására egyet sem. Nagyban elősegítik az idegen zene szeretetét a zongora-mesterek is, a kik fájdalom, a legnagyobb részben idegenek, a kik a magyar műveltséggel nem bírnak, a szóköltő által kifejezett gondolatot zenében vissza adni nem képesek és így mindent szívesen tanítanak, csak magyar-zenét nem; s ez az egyik főoka annak, hogy a magyar-zene oly mostoha gyermeke a zenekedvelőnek. E bajok megszüntetését előzoza a „Kis Művész” mely méltán mondható e téren úttörőnek. Előzetési ára: Egész évre 4 frt (12 fűzet). Félévre 2 frt (6 fűzet). Negyedévre 1 frt (3 fűzet). Egyes szám ára 50 kr. Az „Eredeti Magyar Daltárral” együtt: Egész évre 8 frt. Félévre 4 frt. Negyedévre 2 frt. Előfűzetni Hoós János, kiadó-szerkesztőnél Déván. (Hunyadmege.)

Színház.

Csütörtökön három apró vigjáték került színre. A „kis mama”, Karczy Vilmos újdonsága, elég szellemesen, bár kissé valószínűtlenül vitt dialógból álló szerelmi történet, mely a villamos korszaknak megfelelő gyorsasággal juttat két szerelmezt egy negyedóra alatt az ismeretlenségig egész az eljegyzésig. Bagi és Breznay Anna elég jó igyekezettel próbálták ennek lehetőségét velünk elhitetni. A „két év múltán” fád dolog, melyet a nemzeti színházban sem találtunk életrevalónak. Annál vigabb a Berczik „Bábkirálynője” melyben Szilágyi pompás alakítását díszesettel kell kiemelnünk, habár egészen különbözött a Nádayétól. Vannak szerepek, a melyek Szilágyira illenek és ezekben aztán nagyon jó. Ilyen a Fodor Tasziló is. Bodrogi Lina mint rendesen kedvesen esvegett. Az ilyen gourmandise, mint a minő egy kellemes vigjáték, úgy látszik nincs a mi közönségünk kedvére, mert esekely számmal érdeklődött.

Pirosbugyelláris. A szereposztásban már eléggé megmutatja az igazgatóság, hogy a népelőadások olesó husának hig a leve. Most már annyira megy, hogy a karmestert is sajnálják a szegény néptől és más által dirigáltatják a neki szánt darabokat. Nagy Vilma jól adta a bíróné szerepét.

Angot. Sem éneken sem szerepben Jónak nem volt mondható, Ucu rajta, cédfajta llyen volt Angot anyó.

Ime ilyen variációt ajánlhattam volna az Angot

completiehez. különösen a második felvonásban brilliroztak a szerep nem tudásával, s habár az énekek mint Nőgrády és Kiss Pista, valamint természetesen Halmayné jól álltak meg helyüket, nagyon kellemetlenül hatott az a tétovázás, mellyel elárulták, hogy szerepét alig tudja egyik is. Szekulits Ida szépen halad.

Cifra Juez. Hadd írjam a címet úgy, mint a színlap, mely sem a ez, sem a e-párti nyelvészeket nem akarja megsérteni és elől e-vel, hátul e-vel írja a Cifra Jucit. Az újdonság amolyan Salon népszínmű, mert a nép sokkal népiesebb hangot szokott ám használni, mint e darab alakjai. Deák rossz deák volt, mert nem tudta a leckéjét, de jól játszott, Halmayné elragadó játék és dalai folytonos tapsra és újraszóra bírták a szépszámu vasárnapi közönséget; különösen a „De fain” nóta aratott zajos tetszést. A darab, habár meseje elég okosan van szöve és valószínűséggel bír, egy nagy hibában szenved. A dolog ugyanis itt történik valahol Csonopla tájékán, és 2 héttel a tett után már megvan a végtárgyalás, már ezt el nem hisszük a szerepnek. Az előadás igen összevágóan ment, Mátray, Breznay, Bodrogi, Kiss Pista, Földváry szokott otthonossággal mozogtak a színpadon. Baginak különösen az ittasságban tanusított díszet felfogása érdemel említést.

Dr. Patay Sándor.

Beine dalaiból.

Epésen szól a lantom, —
Másként nem is lehet,
Hiszen megmérgeződ te
Viruló életemet.

Epésen szól a lantom, —
Másként hogy is legyen:
Sok kigyót hord a keblem,
És téged, édesem.

Patay Sándor.

A közönség köréből.

Szeghegyi mizeriák.

Szeghegyen régi idők óta a hússzemléti törvény szerint az erre hivatott szakember, a községi állatorvos, azaz gyógykovács végzi. Történt azonban, hogy egy helybeli lakosnak egy tehene állítólag tüdővészben kieszvedett; hogy azonban az ember ne károsodjék, leiszuratta a már amugy is kimúlt állatot s elhívatta a községi gyógykovácsot a hússzemle megejtése végett. A gyógykovács az udvarban lévő számtalan ember előtt következőleg nyilatkozott: „ugy van, amint már mondtam, tüdővészben mult ki”. Tanukul egyelőre a következő szavahihető emberekre hivatkozom, ugymint: Jausz Konrad id., Jausz Konrad ifj., Jausz Frigyes és Bieher Frigyesre. Dacára annak, hogy fenti nyilatkozatát nyilvánosan tette, a tulajdonossal való négy szemközti konferálás után, a kimulás után leszurt marháat emberi élvezetre alkalmasnak nyilvánította és azt tényleg ki is vágatta.

Mitán sem én, sem a község józan gondolkodásu népsége a hullott marha húst élvezni nem vagyunk hajlandók, ezen uton kívánám a mérvadó körök figyelmét ezen tényre felhívni. Reményem, hogy annyi eredményt lesz, miszerint a szeghegyi gyógykovács ellen a vizsgálat megindítatik s ő a hússzemléltől eltiltatik.

Nem szólalnék fel ezen lap hasábjain, ha fenti kéresemet a folyó hó 29-én tartott községi egészségügyi bizottság, a jegyző indítványára nem mellőzi. A jegyző ugyanis azt állítja, hogy a község csak költségre veri magát, ha a fentieket az elsőfoku hatóságnak bejelenti s így tehát költségkimelés tekintetéből jobbnak és tüdősebbnek találja, ha a lakosság a fent leirt üzelmeknek esetleg továbbra is ki lesz téve.

Szeghegy, 1890. évi január hó 30-án.

Többen.

Naptár.

Február.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
4 Kedd	Veronika	Izidor	23 Kelemen
5 Szer.	Agáta sz.	Agáta	24 Xenia
6 Csüt.	Dorottya	Dorottya	25 Gergely
7 Pént.	Romuald	Richard	26 Xenofon

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.

Helyettesítü:

Laptulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

373. szám.

kig. 1889.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye zsabylai járás Zsabya nagyközségben lekösönés folytán üresedésbe jött 360 frt évi fizetéssel javadalmazott községi I-ső irnoki állásra ezennel pályázat nyitattik.

Pályázni óhajtok felhívatnak miszerint Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottságának 6/1887. szám alatt alkotott szabályrendelete értelmében felszerelt sajátkezüleg irt folyamodványukat a magyar, szerb és német nyelv tudásának igazolása mellett alólirt fűszolgabíróhoz folyó évi február hó 20-ig annyival inkább nyújtsák be, mivel később érkezők figyelembe vétetini nem fognak.

Megjegyeztetik, hogy a jegyzői szigorlattal bíró egyének előnyben részesülnek.

Zsabyán, 1890. évi január hó 29 én.

Zákó Milan,

fűszolgabíró.

Árverési hirdetemény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbírósa 2263. és 2262/1889. számú végzése által ifj. Dzsinit Antal zombori lakos javára Michelits Péter zombori lakos ellen 275 frt és 29 frt tőke, ennek esedékessége napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 50 frt 65 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 318 frtra becsült butorneműekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 11357/1889. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Zomborban a városház udvarán leendő eszközésére 1890. évi február hó 13. napjának délelőtti 8 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1890. évi január hó 29. én.

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

Hirdetemény.

Van szerencsénk a t. részvényeseket a **foljó évi február hó 9-én délután 3 órákor** a zombori kereskedelmi és iparbank termében tartandó

6-ik rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívni.

Az 1889-ik évről szóló mérleg, úgy a felügyelőtanács jelentése az alulírott igazgatóságnál megtekinthető. Zomborban, 1890. évi február hó 1-én.

Tisztelettel:

A zombori „Népbank” bejegyzett takaré- és hitelszövetkezet igazgatósága nevében

Bikár Simon,
elnök.

Napirend:

1. Igazgatói jelentés az üzletről.
2. A felügyelő tanács jelentése.
3. A mérleg előterjesztése és jóváhagyása.
4. A felmentvény megadása és az osztalék megállapítása.
5. A felügyelő-tanács, úgy az igazgatóságnak kiegészítése.
6. Hitelesítő-bizottság választása.

632. szám.

kig. 1890.

Pályázati hirdetemény.

Bács-Bodrogh vármegye hódásági járásához tartozó 3200 lelket számláló, kizárólag német lakosságú Karavukova községben a községi orvosi állomás elhalálozás folytán tisedésbe jöven, arra az 1886. évi XXII. t. c. 82. §-a alapján pályázatot nyitok. Felhívom tehát a pályázni kívánók, hogy az 1876. évi XIV. t. c. 143. §-a értelmében felszerelt kérvényeiket hozzám 1890. évi március hó 1-éig terjesszék be.

A választási határidő a kérvények beérkezése után fog kitűzteni.

A községi orvos javadalmazása a következő:

1. Kézpénz fizetés egy évre 400 frt.
2. Látogatási díj nappal 40 kr, éjjel 1 frt.
3. Orvosi rendelvény írásért 20 kr.
4. Az orvos lakásán eszközöndő orvosi vizsgálatért 20 kr.
5. Halott szemléért 20 kr.

Ezenkívül a megválasztandó orvos jogosítva van kézi gyógytárral.

Kelt Hódáságon, 1890. évi január 31-én.

Vissy József,
főszolgabíró.

Homoktalaju gyümölcsfa-iskola.

Unghváry László

CEGLÉDEN létező „fillokszerá”-mentes homoktalajjal bíró és szaktekintélyünk, **Bereczki Máté** ur hírneves telepéről beszerzett legkiválóbb 376 fajt, valamint vadoncot és egyebet tartalmazó és most már **ötszörösen nagyobbított**

gyümölcsfa-iskolájának

név- és árjegyzéke kívánatra bérmentve küldetik.

Tisztán almafa vételénél 10% árengedmény.

Kiültetésre alkalmas, kiváló szép, erős, mindenféle nemes csemeték árai: 20 krtól 40 krig.

A homokban nevelt csemeték behibonyult tény, hogy akármilyen talajban biztosan megerednek. 2-1

Egy szállító iroda részére kerestetik egy, elemi iskolát végzett **gyakornok** (helybéli), ki szakmaszerű kiképzés mellett, az összes kereskedelmi tudományok alapos oktatásában is részesül. — Bővebb felvilágosítás

Spitzer Bernát urnál
Zomborban.

3-2

Pályázati hirdetemény.

Bács-Bodrogh vármegye N.-Palánka községében egy 300 frt fizetéssel s 60 frt kézbesítői díjzárssal ellátott írónki, továbbá egy 300 frt fizetéssel összekötött végrehajtói s végül egy 300 frttal javadalmazott állatorvosi állásra pályázatot nyitok s a választás határidőül **f. évi február hó 15-ik napjának reggeli 9 óráját** tűzöm ki.

Felhívom mindazokat, kik ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványukat a választást megelőző napig hozzám benyújtsák.

Palánkán, 1890. január 18-án.

Csupor Gyula,
főszolgabíró.

3-1

Gyakornok kerestetik.

Az első magyar általános biztosító társaság helybéli kerületi képviselőségének irodájában egy gyakorlott írással bíró ifjú **gyakornokul** azonnal felvétetik.

Bővebb értesítést ad

Jakobtsits Mihály,
ker. képviselő.

*-3

Ujabb minőségű fényképek.

Van szerencsém ezennel köztudomásra hozni, hogy a főváros legjobb hírnévként örvendő műtermében a közel-múltban szerzett tapasztalataim alapján, saját itthelyi műtermemben a legujabb és legjobb kivitelű fényképezőeszközzel.

Villámgepezettel villanyfény mellett fényképezendek esti 7 órától 9 óráig és szívesen látom a n. é. közönséget, hogy e legujabb találmányú és kivitelű fényképezőeszközzel legelőször megismerjék.

Egy idő óta műtermemben

zománczott fényképek

készülnek, a melyek ez idő szerint a legszebbek; ezentúl mindig csupán ilyenekkel fogok szolgálni.

Mindenrendű fényképeket különböző nagyságban teljes megelégedésre ezentúl sokkal jutányosabban készítek mint bárhol és szavatolok a hasonlatosság és szépségért.

Egyben arról is értesítem a n. é. közönséget, hogy egy előkelő müncheni festészeti cég képviselőjét elvállaltam és olajfestményeket, jóval jutányosabban — mint bárki is — készítek. Néhány nap múlva ilyen olajfestmény közszemlére fog tétetni.

Mély tisztelettel:

Sztojánovits Tihamér,
fényképész Zomborban.

6-2

Hirdetemény.

A priglevica-szent-iváni és Hollergarten favágásainkban, mindenemű tűzifák, próstyák és tölgy-épületek olcsó árak mellett kaphatók.

Wamoscher Manó és társai

Priglevica-Szent-Iván.

3-1

Pályázati hirdetemény.

A bajai szolgabírói járásához tartozó Rigyica községben elhalálozás folytán tisedésbe jött és 400 frt évi fizetéssel rendszeresített segédjegyzői állásra, pályázatot nyitok.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket, hozzám, folyó évi február hó 8-áig nyújtsák be.

A választás, **foljó évi február hó 11-én délelőtt 10 órákor**, Rigyica község-házánál fog megejtetni.

Baján, 1890. január 25-én.

Latinovits Gyula,
főszolgabíró.

2-2

Arlejtési hirdetemény

ujjonnan építendő községi nagyvendéglőről.

Bács-Bodrogh t. e. megyék tek. alispáni hivatalának 1890. évi 786. számú határozatával a petrovozellői községi új nagyvendéglő felépítése elrendelvétn, ezen épületek vállalkozás útján leendő biztosítása végett **1890. évi február hó 12-évi d. e. 10 órákor** Petrovozellői község-házánál nagy tanács-termében alulírott elnöklete alatt nyilvános szóbeli árlejtés és zárt ajánlatú versenytárgyalás fog tartatni, melyre vállalkozni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy a költségvetési összeg 5%-ának kerek számban megfelelő 1260 frt bányapénzzel vagy ilyen napi árfolyam szerinti értékű magyar állampapírokkal ellátott zárt ajánlataikat a nyilvános szóbeli árlejtés megkezdése előtt alulírottánál nyújtsák be, vagy ilyen pénzüsséggel magukat ellátva, a szóbeli árlejtésen jelenjenek meg.

Megjegyeztetik:

1. hogy a bányapénz a szerződés megkötésekor 10%-ra kiegészítendő;
2. hogy az épülethez szükségeltető téglát a község adja, melynek legnagyobb része már a községbe van szállítva;
3. hogy az épületnek 1890. évi szeptember hó 30-án tökéletesen készen kell lenni;
4. hogy a tervek, előmért, költségvetés, általános és részletes építési feltételek és egyéb ezen építkezésre vonatkozó okmányok Petrovozellői község-házánál naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők;
5. hogy a költségvetést a község kinyomatván, az a vállalkozni szándékozók által az elüljáróságnál megszerzhető;
6. Petrovozellői község vasuti állomás és a Tisza folyó közvetlen közelében fekszik.

Kelt O-Beesén, 1890. évi január 19-én.

Gombos Béla,
főszolgabíró.

3-3

Irodamegnyitási hirdetés.

Van szerencsém a n. é. község becses tudomására hozni, miszerint **Szabadkán**

„Első szabadkai jelzőalkölcson-közvetítő-iroda”

cím alatt irodát nyitottam, hol általam ház- és földbirtokra — törlesztés mellett — **olcsó pénzkölcsonok** kaphatók. Régi terhek konvertálhatók. Elintézés a lehető legrövidebb idő alatt. Kifizetés készpénzben történik.

Megbízásokat elfogad és erre vonatkozó bármily tudakozódásokkal a legkészségesebben szolgál

HALMI MÓR

irodahelyiség Egressy-utca, a színház mellett.
Szabadkán.

2-2

Hirdetemény.

Van szerencsém a t. e. község becses tudomására juttatni, hogy helyben, a szerb egyházközség házában (Szent-György-téren)

a „Piros Rózsához”

címzett rövidtáru kereskedésemet a tavaszi időnyre nagy választékban mindennemű **fehér és színes kötőpamutokkal** gazdagítottam, melyeket első gyárakból és legjobb minőségben szereztem be. Ez alkalommal becses figyelmébe ajánlom a **MAX HAUSCHILD-féle színes kötőpamutokból** helyben egyedüli raktáramat, mely pamut túlhaladja az eddig készült pamutokat úgy színben, mint tartósságban is, a mennyiben oly puha, hogy a legkényesebb lábának sem ártalmas; a mellett a harisnya, elkészítésekor selyemfénnyel bír. A mondottak bizonyítékául szolgáljanak az alább felsorolt becses vevőimnek megrendelése, melyeken kívül még számosan személyesen is szerencséltek meg.

3-2

Pavlovits M. urnak

Kérem abból a jó **Hauschild**-féle kötőpamutból még egy csomagot barna színben küldeni, a többi színűkkel meg vagyok elégedve. **Karácsonra.**

Pavlovits ur! Kérem egy csomag piros, egy csomag szürke és két matring zsanárkék **Hauschild** pamutot küldeni, de csak valódit, mert utánzókat vettem más üzletben és nem jó. **Küller Vilma.**

Pavlovits M. urnak

Hauschild pamutjaital egy szóval meg vagyok elégedve, ha van abból, kérem egy csomag pirosat és egy csomag feketét küldeni. **A. Pezanovitsné.**

Pavlovits M. urnak

A Teget-kék, piros és zsanárkék **Hauschild** pamutok, melyet tavál vettem, dícséretre méltók, ha más színben van, kérek mintákat küldeni. **Matzitz Gusztávné.**

Vidéki megrendeléseket pontosan és legolcsóbb árak mellett eszközölök.

EL
Egész é
Fel-é
Negye

A lap sz
küldem
nek, an
dono

Egyes szám

folyamán k
taszteri fel
keresztülvit
tetett össze
megállapítás

A más
kiderült egy
kisebb rész
vetelményét

Szerény
szélsőség la
mű, úgy a l
mű, úgy a l

is olyan tük
leteiben eső
munka töké
álláspontján

Ezen okból
középut köv
a leghelyese
célhoz vezet

E szei
kataszternek
merítő ellen
háromszögite

fektetett háro
lével kaposo
helyi érdekü

kedési és fö
dobb jellegű
nagyobb tők

egyéb szükse
pontosan meg
jelzőkarokká

alább 10/10 ct
résztel ellát
akként biztos

hosszuságban
csak 20-10
nyeknek te j

érésére a k
1" = 40°-es
don a katasz

szer is megta
kiszámításai
kataszteri par

is. Az így al
részletekbe es
tók lévén, er

vett kataszter
Azon kö
minő anyagu

két nézet fel
az üvegtáblá
— az üvegnel

dési együtttha
igényelt felvé
maztattak. De

sították, hog
angol kartonpa
nak, a mennyi
tozások, a lé

hető hátrány
azonban még
legyenek elle
— ugyanazon

lyek egyike a
dig annak szél
A kartonp
lemezek — lei
vas és üvegtá
miatt, mihez a
veszélye is jár
szeretben, a f
Miután a m
a területeknek